

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 1999 թվականի
ապրիլի 16-ին

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

Սույն օրենքը կարգավորում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգության (քաղաքացիների, հանրության և պետականության կենսական կարևոր շահերի) ապահովման նպատակով որոշակի բնագավառի տեղեկություններ պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու, գաղտնագրծելու և պաշտպանելու կապակցությամբ ծագող հարաբերությունները, սահմանում է պետական և ծառայողական գաղտնիք հասկացությունը, գաղտնիության աստիճանները, գաղտնիք կազմող տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու, պահպանելու, գաղտնագրծելու, օգտագործելու իրավական հիմքերը, գաղտնիքին առնչվող հարաբերություններում պետական մարմինների լիազորությունները:

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքի գործողության ոլորտը

Սույն օրենքի դրույթները ենթակա են պարտադիր կատարման Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում և նրա սահմաններից դուրս Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից), պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների կողմից, որոնք իրենց կարգավիճակով պարտավոր են կամ պարտավորություն են ստանձնել կատարել պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրության պահանջները:

Հոդված 2. «Պետական և ծառայողական գաղտնիք» հասկացությունը

Պետական գաղտնիքը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ռազմական, արտաքին հարաբերությունների, տնտեսական, գիտատեխնիկական, հետախուզական, հակահետախուզական, օպերատիվ-հետախուզական գործունեության բնագավառների այն տեղեկություններն են, որոնք պաշտպանվում են պետության կողմից, և որոնց տարածումը կարող է ծանր հետևանքներ առաջացնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգության համար:

Ծառայողական գաղտնիքը սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված բնագավառների այն տեղեկություններն են, որոնք պաշտպանվում են պետության կողմից, և որոնց տարածումը կարող է այլ վնաս հասցնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգությանը: Այդպիսի տեղեկությունները, որպես կանոն, պարունակում են պետական գաղտնիքի մաս կազմող տվյալներ, սակայն ինքնին չեն բացահայտում պետական գաղտնիքը:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները համարվում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության սեփականությունը և պահպանվում ու պաշտպանվում են պետության կողմից:

Հոդված 3.

Սույն օրենքում գործածվող հասկացությունները

Սույն օրենքում գործածվում են հետևյալ հասկացությունները.

1. Պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների կրողները (այսուհետ՝ տեղեկակիրներ) այն նյութական օբյեկտներն են, այդ թվում՝ ֆիզիկական դաշտերը, որոնցում պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններն արտահայտվում են պատկերների, պայմանանշանների, ազդանշանների, տեխնիկական լուծումների և գործընթացի ձևով:

2. Պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տարածումը, այդպիսի տեղեկությունների հրապարակումը կամ հոսակորուստը.

ա) հրապարակումը սույն օրենքով գաղտնիք կազմող տեղեկությունների փոխանցումն է, հաղորդումը, տրամադրումը, առաքումը, ինչպես նաև որևէ ձևով մատչելի դարձնելն այն անձանց, ովքեր այդպիսի տեղեկություններին իրազեկ լինելու համապատասխան իրավունք կամ սահմանված կարգով ծանոթանալու թույլտվություն չունեն.

բ) հոսակորուստը սույն օրենքով գաղտնիք կազմող տեղեկություններին իրազեկ լինելու համապատասխան իրավունք կամ սահմանված կարգով ծանոթանալու թույլտվություն ունեցող, ինչպես նաև դրանց պահպանության համար պատասխանատու անձանց անփութության հետևանքով այդպիսի տեղեկությունների արտահոսքը կամ կորուստն է:

Սույն կետով սահմանված հասկացությունները ռազմական դրության պայմաններում ներառում են նաև պետական կամ ծառայողական գաղտնիք պարունակող պատկերների, պայմանական նշանների, տեխնիկական լուծումների և այլ փաստաթղթերի հափշտակումը կամ հանցավոր նպատակով պատճենահանումը (առանց հայրենիքին դավաճանելու կամ լրտեսության հատկանիշների հիմքերի առկայության)՝ անկախ նրանից՝ տվյալ անձինք այդ տվյալներին կամ տեղեկություններին իրազեկ լինելու կամ ծանոթանալու իրավունք ունեին, թե ոչ:

3. Տեղեկությունների գաղտնագրումը պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների և համապատասխան տեղեկակիրների տարածման նկատմամբ սահմանափակումների կիրառումն է:

4. Տեղեկությունների գաղտնագերծումը պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների և այդպիսի տեղեկակիրների տարածման նկատմամբ սահմանափակումների վերացումն է:

5. Պետական կամ ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանությունը օրենսդրությամբ նախատեսված իրավական, կազմակերպական, ինժեներատեխնիկական և այլ անհրաժեշտ միջոցների ու հնարքների համակարգված կիրառումն է, որն ուղղված է պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պահպանության և պաշտպանության ապահովմանը:

Հոդված 4.

Գաղտնիության աստիճանները

Ելնելով պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների կարևորությունից, բնույթից, դրանց պաշտպանության համար անհրաժեշտ միջոցների ծավալից՝ սահմանվում են գաղտնիության երեք աստիճաններ՝

ա) «Հատուկ կարևորության».

բ) «Հույժ գաղտնի».

գ) «Գաղտնի»:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանը պետք է համապատասխանի նշված տեղեկությունների տարածման հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգությանը պատճառվելիք հնարավոր վնասի ծանրության աստիճանին:

Գաղտնիության աստիճաններին համապատասխան՝ պետական գաղտնիքի տեղեկակիրներին տրվում են «Հատուկ կարևորության» և «Հույժ գաղտնի», իսկ ծառայողական գաղտնիքի տեղեկակիրներին՝ «Գաղտնի» մակագրությունները:

Հոդված 5. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին օրենսդրությունը

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների և այդպիսի գաղտնիքի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, սույն օրենքով և դրան համապատասխան ընդունված այլ իրավական ակտերով:

Հոդված 6. Միջազգային պայմանագրերը

Այլ պետությունների գաղտնիքների և Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:

Հոդված 7. Այլ գաղտնիքներ

Սույն օրենքի պահանջները չեն տարածվում այլ տեսակի կամ բնույթի («Ծառայողական օգտագործման համար», «Հրապարակման ենթակա չէ» կամ այլ մակագրություն ունեցող, ինչպես նաև առևտրատնտեսական ու գործունեության այլ բնագավառի) տեղեկությունների վրա, որոնք, թեև պարունակում են որևէ բնագավառի գաղտնի տեղեկություններ, սակայն, սույն օենքին համապատասխան, չեն դասվում պետական կամ ծառայողական գաղտնիքի կարգին:

Հոդված 8. Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և պաշտոնատար անձանց լիազորությունները

1. Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահը՝

ա) որոշում է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի աշխատակազմում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման ուղղությամբ պաշտոնատար անձանց լիազորությունները.

բ) իր իրավասության սահմաններում իրականացնում է տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում այլ լիազորություններ:

2. Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովը՝

ա) իրականացնում է տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում հարաբերությունների օրենսդրական կարգավորումը.

բ) որոշում է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման ուղղությամբ պաշտոնատար անձանց լիազորությունները.

գ) իր իրավասության սահմաններում իրականացնում է տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում այլ լիազորություններ:

3. Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը՝

ա) ապահովում է սույն օրենքի կատարումը.

բ) մշակում և հաստատում է պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության բնագավառում պետական ծրագրերը և ապահովում այդ ծրագրերի գործնական իրականացումը.

գ) մշակում և հաստատում է տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու լիազորություններով օժտված պետական մարմինների պաշտոնատար անձանց ցանկը.

դ) մշակում և հաստատում է պետական գաղտնիքի կարգին դասվող տեղեկությունների ցանկը.

ե) ձեռնարկում է միջոցներ պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները համատեղ օգտագործելու և պաշտպանելու վերաբերյալ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի կատարման ուղղությամբ և իր կողմից, սահմանված կարգով, որոշումներ է ընդունում պետական գաղտնիքի տեղեկակիրներն այլ պետությունների փոխանցելու հնարավորության մասին.

զ) սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում և նրա սահմաններից դուրս պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների հաշվառման, պահպանման և փոխանցման կարգը.

է) սահմանում է մամուլում և լրատվության մյուս միջոցներում, ինչպես նաև արտասահման առաքվող նյութերում պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տարածման նկատմամբ պետական վերահսկողության իրականացման կարգը.

ը) սահմանում է պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները տարածելու հետևանքով պետությանը, ինչպես նաև տեղեկությունը գաղտնագրելու հետևանքով տեղեկության սեփականատիրոջը հասցված վնասի չափերը որոշելու կարգը.

թ) սահմանում է պետական և ծառայողական գաղտնիքի տեղեկակիրների հետ ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց վարվելու կարգը.

ժ) հաստատում է պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության կառուցվածքային ստորաբաժանումների ձևավորման և գործունեության կազմակերպման կարգը.

ժա) սահմանում է մշտական հիմունքներով պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարող քաղաքացիների և այդպիսի գաղտնիքի պաշտպանության կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատակիցների համար արտոնությունների հատկացման չափերն ու կարգը.

ժբ) որոշում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման ուղղությամբ պաշտոնատար անձանց լիազորությունները.

ժգ) իր իրավասության սահմաններում իրականացնում է տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում այլ լիազորություններ:

4. Հանրապետական գործադիր, տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝

ա) ապահովում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության բնագավառում համապատասխան ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին օրենսդրության պահանջների կատարումն իրենց ենթակա ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում.

բ) իրենց իրավասության սահմաններում ապահովում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության կառուցվածքային ստորաբաժանումների ստեղծումն ու գործունեությունն իրենց ենթակա ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում, որոշումներ են ընդունում այդպիսի ստորաբաժանումների վերակազմավորման կամ լուծարման մասին.

գ) իրենց իրավասության սահմաններում ապահովում են պետական կամ ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունք ձեռք բերող քաղաքացիների նկատմամբ ստուգողական միջոցառումների անցկացումը.

դ) իրենց իրավասության սահմաններում իրականացնում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին օրենսդրությամբ նախատեսված միջոցները՝ համապատասխան անձանց արտոնությունների հատկացման և իրավունքների սահմանափակման ուղղությամբ.

ե) պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության համակարգի ձևավորման և գործող համակարգի կատարելագործման վերաբերյալ կարող են մշակել առաջարկություններ և ներկայացնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության քննարկմանը.

զ) իրենց իրավասության սահմաններում իրականացնում են տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու և դրանց պաշտպանության բնագավառում այլ լիազորություններ:

5. Գերագույն դատարանը, դատական և դատախազական մարմինները՝

ա) ապահովում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանությունն իրենց գործունեության ընթացքում.

բ) սահմանում են գերագույն դատարանում, դատական և դատախազական մարմիններում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման ուղղությամբ պաշտոնատար անձանց լիազորությունները:

ԳԼՈՒԽ 2

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ԿԱՐԳԻՆ ԴԱՍՎՈՂ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 9. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու ենթակա տեղեկությունները

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին կարող են դասվել հետևյալ տեղեկությունները.

1. Ռազմական բնագավառում՝

ա) զինված ուժերի ռազմավարական և օպերատիվ պլանների, ռազմագործողությունների (օպերացիաների) նախապատրաստման և անցկացման, գորքերի ռազմավարական, օպերատիվ և զորահավաքային ծավալման, նրանց մարտունակության և զորակոչային պահեստագործի ստեղծման ու օգտագործման վերաբերյալ փաստաթղթերի բովանդակության մասին.

բ) ռազմաարդյունաբերական համալիրի ծրագրերի, դրանց բովանդակության և կատարման արդյունքների, սպառազինությունների և ռազմական տեխնիկայի զարգացման ուղղությունների, դրանց մարտավարատեխնիկական բնութագրերի ու մարտական կիրառության հնարավորությունների մասին.

գ) հատուկ կարևորության և ռեժիմային օբյեկտների տեղաբաշխման, նշանակության, պաշտպանվածության ու պատրաստականության աստիճանի, դրանց նախագծման և շինարարության, ինչպես նաև այդ օբյեկտների համար տարածքներ հատկացնելու մասին.

դ) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության զինված ուժերի միավորումների ու զորամասերի տեղաբաշխման, իսկական անվանումների, կազմակերպչական կառուցվածքի, զինվածության և թվաքանակի մասին.

ե) ռազմական դրության ժամանակ բնակչության պաշտպանվածության, ապահովվածության աստիճանի մասին:

2. Արտաքին հարաբերությունների բնագավառում՝

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության արտաքին քաղաքական, արտաքին տնտեսական (առևտրային, վարկային և արժույթային) գործունեության մասին, որոնց վաղաժամ տարածումը կարող է վնաս հասցնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կենսական կարևոր շահերին:

3. Տնտեսության, գիտության և տեխնիկայի բնագավառում՝

ա) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը արտաքին զինված հարձակումներից պաշտպանելու վերաբերյալ նախապատրաստական ծրագրերի բովանդակության, ռազմամթերքի և ռազմական տեխնիկայի արտադրության գծով արդյունաբերական կարողությունների, ռազմական հումքի ու նյութերի պահեստավորման և մատակարարումների ծավալների, ինչպես նաև պետական նյութական պահուստների փաստացի չափերի և դրանց տեղաբաշխման մասին.

բ) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պաշտպանության և ազգային անվտանգության ապահովման նպատակով ներքին կառույցների օգտագործման մասին.

գ) պետական պաշտպանական պատվերների ծավալների, ծրագրերի (հանձնարարականների), սպառազինության և ռազմական տեխնիկայի արտադրության և մատակարարումների, դրանց առկայության և արտադրական կարողությունների զարգացման, այդ նպատակով

ձեռնարկությունների ու հիմնարկների միջև ստեղծված փոխհամագործակցության, կապերի, նշված սպառազինությունները և ռազմական տեխնիկա արտադրողների կամ տեխնիկական և գիտական մշակումներ կատարողների մասին.

դ) պաշտպանական կամ տնտեսական կարևոր նշանակություն ունեցող աշխատանքների, տեխնիկական լուծումների մասին.

ե) քաղաքացիական պաշտպանության ուժերի ու միջոցների, վարչական կառավարման օբյեկտների պաշտպանվածության ու բնակչության անվտանգության ապահովվածության աստիճանի մասին.

զ) թանկարժեք մետաղների և թանկարժեք քարերի, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական պահուստների ու պաշարների, նրա ֆինանսների և բյուջետային քաղաքականության (բացի տնտեսության և ֆինանսների ընդհանուր վիճակը բնութագրող ամփոփ ցուցանիշներից) մասին:

4. Հետախուզական, հակահետախուզական, օպերատիվ-հետախուզական գործունեության բնագավառում՝

ա) հետախուզական, հակահետախուզական, օպերատիվ-հետախուզական գործունեության ուժերի, միջոցների, աղբյուրների, մեթոդների, պլանների և արդյունքների, ինչպես նաև այդ գործունեության ֆինանսավորման մասին տվյալները, եթե դրանք բացահայտում են թվարկված տեղեկությունները.

բ) հետախուզական, հակահետախուզական և օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմինների հետ գաղտնաբար համագործակցող կամ համագործակցած անձանց մասին.

գ) կառավարական և այլ տեսակի հատուկ կապի համակարգի, պետական ծածկագրերի, դրանց վերլուծության մեթոդների ու միջոցների մասին.

դ) գաղտնի տեղեկատվության պաշտպանության մեթոդների ու միջոցների մասին.

ե) պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության բնագավառում պետական ծրագրերի ու միջոցների մասին:

Հոդված 10. Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու սահմանափակումները

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին չեն կարող դասվել՝

ա) քաղաքացիների անվտանգությանն ու առողջությանը սպառնացող արտակարգ դեպքերի, աղետների, ինչպես նաև տարերային (ներառյալ՝ պաշտոնապես կանխատեսվող) աղետների, դրանց հետևանքների մասին տեղեկությունները.

բ) տնտեսության ընդհանուր վիճակը, ինչպես նաև բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության, առողջապահության, կրթության, գյուղատնտեսության, ներքին առևտրի, մշակույթի բնագավառներում տիրող իրական վիճակը ներկայացնող տեղեկությունները.

գ) քաղաքացիների իրավունքների և ազատությունների սահմանափակման փաստերի, իրավախախտումների և սոցիոլոգիական հետազոտությունների արդյունքների մասին տեղեկությունները.

դ) այն տեղեկությունները, որոնք, եթե դասվեն պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին, ապա բացասական ազդեցություն կունենան Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական, գիտատեխնիկական և հոգևոր-մշակութային զարգացման պետական և ճյուղային ծրագրերի իրականացման վրա:

ԳԱՂՏՆՏԱԳՐՄԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ
ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ԿԱՐԳԻՆ ԴԱՍԵԼԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԳԱՂՏՆԱԳՐՈՒՄԸ

Հոդված 11. Գաղտնագրման սկզբունքները

Տեղեկությունները գաղտնագրվում են օրինականության, հիմնավորվածության և ժամանակին կատարելու սկզբունքներին համապատասխան: Գաղտնագրման օրինականությունը գաղտնագրվող տեղեկությունների համապատասխանության ապահովումն է սույն օրենքի պահանջներին:

Գաղտնագրման հիմնավորվածությունը փորձագիտական գնահատման միջոցով յուրաքանչյուր տեղեկության գաղտնագրման նպատակահարմարության պարզումն է՝ ելնելով Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգության ապահովման շահերից:

Գաղտնագրման ժամանակին կատարումը տեղեկությունների ստացման (մշակման) պահից կամ նախապես դրանց տարածման նկատմամբ սահմանափակումների կիրառումն է:

Հոդված 12. Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելը

Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելն իրականացվում է ըստ դրանց բնագավառի կամ գերատեսչական պատկանելության:

Գաղտնագրման սկզբունքներին համապատասխան՝ տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու անհրաժեշտության հիմնավորումը դրվում է պետական այն մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների վրա, որոնք ստացել (մշակել) են այդ տեղեկությունները:

Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասում են պետական այն մարմինները, որոնց պաշտոնատար անձինք օժտված են տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու լիազորություններով:

Տեղեկությունների գաղտնագրման բնագավառում միասնական պետական քաղաքականություն իրականացնելու նպատակով Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով մշակվում է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական գաղտնիքի կարգին դասվող տեղեկությունների ցանկը, որում նշվում են նաև տեղեկություններից յուրաքանչյուրը տնօրինելու լիազորություններով օժտված պետական մարմինները:

Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական գաղտնիքի կարգին դասվող տեղեկությունների ցանկը վավերացվում է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի կողմից, վերանայվում է անհրաժեշտության դեպքում և ենթակա է հրապարակման:

Պետական այն մարմինները, որոնց ղեկավարներն օժտված են տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու լիազորություններով, մշակում են գաղտնագրման ենթակա տեղեկությունների ընդլայնված գերատեսչական ցանկերը, որոնցում ներգրավվում են՝

ա) պետական գաղտնիքի կարգին դասվող այն տեղեկությունները, որոնք տնօրինելու լիազորությամբ օժտված են իրենք.

բ) ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասվող տեղեկությունները:

Գերատեսչական ցանկերում նշվում է նաև ներգրավված տեղեկություններից յուրաքանչյուրի գաղտնիության աստիճանը: Այդ ցանկերը և դրանցում կատարվող փոփոխություններն ու լրացումները հաստատվում են պետական մարմինների համապատասխան ղեկավարների կողմից: Գերատեսչական ցանկերը գաղտնագրվում են և հրապարակման ենթակա չեն:

Հոդված 13. Տեղեկությունների գաղտնագրումը

Տեղեկությունների գաղտնագրումը, Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով, արտահայտվում է յուրաքանչյուր առանձին տեղեկության

գաղտնիության աստիճանը որոշելու և համապատասխան տեղեկակրին գաղտնիության մակագրություն տալու ձևով:

Պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների կողմից ստացված (մշակված) տեղեկությունների գաղտնագրման համար հիմք է հանդիսանում այդ տեղեկությունների համապատասխանությունը տվյալ մարմիններում, ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում գործող գաղտնագրման ենթակա տեղեկությունների ցանկերին:

Ստացված (մշակված) տեղեկությունները գործող ցանկում ընդգրկված տեղեկություններին նույնացնելու անհնարինության դեպքում պետական մարմինների, ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների պաշտոնատար անձինք պարտավոր են ապահովել այդ տեղեկությունների նախնական գաղտնագրումը ենթադրվող գաղտնիության աստիճանին համապատասխան և 15-օրյա ժամկետում առաջարկություններ ներկայացնել նշված ցանկը հաստատող պաշտոնատար անձի հասցեով՝ ցանկում լրացում (փոփոխություն) կատարելու վերաբերյալ:

Պաշտոնատար անձինք պարտավոր են երկամսյա ժամկետում կազմակերպել առաջարկությունների կամ իրենց կողմից ստացված (մշակված) և նախապես գաղտնագրված տեղեկությունների փորձագիտական գնահատումը և որոշում ընդունել գործող ցանկում լրացում (փոփոխություն) կատարելու կամ տեղեկություններին նախապես տրված գաղտնիության մակագրությունները հանելու վերաբերյալ: Գաղտնագրված տեղեկակիրների և դրանց ուղեկցող փաստաթղթերի վրա կատարվում են անհրաժեշտ նշումներ, կարող են կատարվել նաև լրացուցիչ նշումներ, որոնց տեսակները և կարգը սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 14. Տեղեկատվության նկատմամբ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների և քաղաքացիների սեփականության իրավունքի սահմանափակումը

Տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու լիազորություններով օժտված պաշտոնատար անձինք իրավասու են ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների և քաղաքացիների սեփականությունը հանդիսացող տեղեկատվության գաղտնագրման մասին որոշումներ ընդունել, եթե այդ տեղեկատվությունը պարունակում է պետական կամ ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասվող տեղեկություններ: Նշված տեղեկատվության գաղտնագրումն իրականացվում է տեղեկատվության սեփականատիրոջ ներկայացմամբ կամ պետական համապատասխան մարմնի նախաձեռնությամբ՝ հատուցելով դրա հետևանքով սեփականատիրոջը հասցվող վնասը: Հատուցումը կատարվում է պետական բյուջեի միջոցներից, որի չափը որոշվում է տեղեկատվության սեփականատիրոջ և պետական այն մարմինների միջև կնքված պայմանագրով, որի տնօրինության տակ անցնում է այդ տեղեկատվությունը: Պայմանագրում նախատեսվում է նաև տեղեկատվության սեփականատիրոջ պարտավորությունը տեղեկատվությունը չտարածելու վերաբերյալ:

Պայմանագիրը ստորագրելուց հրաժարվելու դեպքում տեղեկատվության սեփականատերը գրավոր նախազգուշացվում է պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները տարածելու համար օրենսդրությամբ նախատեսված պատասխանատվության մասին:

Տեղեկատվության սեփականատերն իրավունք ունի դատական կարգով գանգատարկել պաշտոնատար անձի գործողությունները:

Տեղեկատվության գաղտնագրման պահից դրանում ընդգրկված տեղեկության սեփականատերը համարվում է պետությունը:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ԿԱԶՄՈՂ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ԳԱՂՏՆԱԶԵՐԾՈՒՄԸ

Հոդված 15. Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պահպանման ժամկետները

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, գաղտնագրման պահից սկսած, որպես գաղտնիք պահպանվում են՝

ա) «Հատուկ կարևորության» և «Հույժ գաղտնի» գաղտնիության աստիճան ունեցող տեղեկությունները՝ մինչև 30 տարի: Ելնելով անհրաժեշտությունից՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը կարող է սահմանել նշված ժամկետից ավելի երկար ժամկետներ:

բ) «Գաղտնի» գաղտնիության աստիճան ունեցող տեղեկությունները՝ մինչև 10 տարի:

Պետական այն մարմինները, որոնց ղեկավարներն օժտված են տեղեկությունները պետական և ծառայողական գաղտնիքի կարգին դասելու լիազորություններով, պարտավոր են ոչ ուշ, քան հինգ տարին մեկ անգամ վերանայել պետական մարմիններում գործող գաղտնագրման ենթակա ցանկերը՝ դրանցում ընդգրկված տեղեկությունների հիմնավորվածությունը և այդ տեղեկություններին նախկինում տրված գաղտնիության աստիճանների համապատասխանությունը պարզելու համար: Նշված մարմինների ղեկավարները, ելնելով անվտանգության ապահովման շահերից, իրավասու են երկարացնել գաղտնագրված տեղեկությունների պահպանության՝ նախկինում սահմանված ժամկետները, բայց ոչ ավելի, քան հինգ տարի ժամկետով:

Հոդված 16. Տեղեկությունների գաղտնագրումը

Տեղեկությունների գաղտնագրման հիմքերն են՝

ա) պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների բաց փոխանակման ուղղությամբ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունները:

բ) օբյեկտիվ հանգամանքների փոփոխությունը, որի հետևանքով պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների հետագա պահպանությունն ու պաշտպանությունը դառնում են աննպատակահարմար:

Սույն օրենքով նախատեսված պահպանման ժամկետները լրանալուց հետո պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները սահմանված կարգով գաղտնագրվում և համարվում են ծանոթանալու համար բաց կամ ոչնչացվում են:

Գաղտնագրված տեղեկությունների պահպանության սահմանված ժամկետները կարող են կրճատվել, և տեղեկությունները՝ ժամկետից շուտ գաղտնագրվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները գաղտնագրվում են դրանք տնօրինող պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների կողմից, որոնց ղեկավարներն անմիջականորեն կազմակերպում և գլխավորում են գաղտնագրման աշխատանքները:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները գաղտնագրումից հետո եռամսյա ժամկետում ենթակա են հանձնման Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական արխիվի պահպանությանը:

Պահպանման ժամկետները լրացած, պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող, գաղտնագրված տեղեկությունները պետական արխիվ հանձնելու կամ տեղեկությունները ոչնչացնելու կարգը սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ԿԱԶՄՈՂ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒՄԸ
ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Հոդված 17. Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների փոխանցումը

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործման հետ կապված աշխատանքներ կատարելու ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում, նշված տեղեկությունները կարող են պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների կողմից փոխանցվել այլ շահագրգիռ մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց՝ պետական այն մարմնի թույլտվությամբ, որի տնօրինության տակ, սույն օրենքի 12 հոդվածին համապատասխան, գտնվում են այդ տեղեկությունները:

Պետական մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները և կազմակերպությունները մինչև պետական կամ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների փոխանցումը պարտավոր են համոզվել, որ դրանք ընդունող պետական մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները և կազմակերպությունները, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով, գաղտնիության համապատասխան աստիճանի տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարելու, իսկ ֆիզիկական անձինք՝ դրանց իրազեկ լինելու համապատասխան իրավունք ունեն:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններ տնօրինող պետական մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները և կազմակերպություններն իրենց գործառույթները (ֆունկցիաները), սեփականության ձևը փոխելու, պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքները դադարեցնելու կամ վերացնելու դեպքերում պարտավոր են ձեռնարկել միջոցներ՝ նշված տեղեկությունների պաշտպանությունն ապահովելու ուղղությամբ: Այդպիսի տեղեկակիրները սահմանված կարգով վերացվում են, հանձնվում արխիվային պահպանության կամ փոխանցվում են՝

ա) պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններ տնօրինող պետական մարմնի, ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության իրավահաջորդին, եթե վերջինս նշված տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարելու լիազորություններ ունի:

բ) պետական այն մարմնին, որի տնօրինության տակ, սույն օրենքի 12 հոդվածին համապատասխան, գտնվում են դրանց համապատասխանող տեղեկությունները:

գ) պետական այլ մարմնի, ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

Պետական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, միջազգային պայմանագրերի առկայության դեպքում, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ կարող են փոխանցվել այլ պետությունների: Նշված որոշումը կարող է ընդունվել պետական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների փոխանցման նպատակահարմարության մասին փորձագիտական դրական եզրակացության առկայության դեպքում:

Այլ պետություններին ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները փոխանցվում են պետական մարմինների կողմից ինքնուրույն՝ գաղտնի տեղեկատվության փոխանակման մասին համապատասխան պայմանագրերի առկայության դեպքում:

Հոդված 18. Համատեղ աշխատանքների կատարումը

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ համատեղ աշխատանքներ կատարելու անհրաժեշտության դեպքում այդ աշխատանքների պատվիրատուի պետական մարմնի, ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության և համատեղ աշխատանքներում ներգրավվող պետական կամ ոչ պետական ձեռնարկության, հիմնարկի կամ

կազմակերպության, ինչպես նաև ֆիզիկական անձի միջև կնքվում է համատեղ աշխատանքներ կատարելու մասին պայմանագիր:

Պայմանագրում այլ անհրաժեշտ պայմանների հետ մեկտեղ նախատեսվում են պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պահպանության ապահովման ուղղությամբ կողմերի փոխադարձ պարտավորությունները (ինչպես աշխատանքների կատարման ընթացքում, այնպես էլ դրանց ավարտից հետո), պայմանագրի գործունեության վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերը, ինչպես նաև սահմանվում են փոխանցվող տեղեկությունների պաշտպանության ուղղությամբ աշխատանքների ֆինանսավորման պայմանները:

Կողմերի կնքած պայմանագրի դրույթներին համապատասխան՝ համատեղ աշխատանքներ իրականացնելու ընթացքում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման պատասխանատուն այդ աշխատանքների պատվիրատուն է:

ԳԼՈՒԽ 6

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 19. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության կազմակերպումը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովումն իրականացնում են այդպիսի գաղտնիք կազմող տեղեկություններ տնօրինող, դրանց օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարող պետական մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները և կազմակերպությունները՝ իրենց իրավասության սահմաններում և իրենց առջև դրված խնդիրներին համապատասխան:

Պետական մարմիններում, ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պաշտպանության կազմակերպման պատասխանատվությունը դրվում է դրանց ղեկավարների վրա:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ կատարվող աշխատանքների ծավալից կախված՝ պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների ղեկավարների կողմից ստեղծվում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության կառուցվածքային ստորաբաժանումներ, որոնց գործառույթները որոշում են նշված ղեկավարները՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան՝ հաշվի առնելով իրենց կողմից տարվող աշխատանքների առանձնահատկությունները:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ ցանկացած տեսակի գործունեության իրականացումը թույլատրվում է միայն դրանց պաշտպանության ուղղությամբ ձեռնարկվող անհրաժեշտ միջոցների ապահովումից հետո:

Հոդված 20. Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ կարող են լինել՝

ա) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության քաղաքացիները՝ կամավորության հիման վրա.

բ) օտարերկրյա քաղաքացիները և քաղաքացիություն չունեցող անձինք՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով.

գ) դատական, դատախազական և հետաքննության մարմինների աշխատակիցները՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու համար քաղաքացիները պարտավոր են ունենալ դրա իրավունքը, որը տրվում է քաղաքացիների գրավոր համաձայնությամբ, լիազորված մարմինների կողմից, իրենց նկատմամբ ստուգողական միջոցառումներ անցկացնելու և այդ միջոցառումների դրական արդյունքների հիման վրա պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների կամ կազմակերպությունների կողմից իրենց հետ աշխատանքային պայմանագիր կնքելու միջոցով:

Քաղաքացիների նկատմամբ ստուգողական միջոցառումները, որոնց անցկացման նպատակը սույն օրենքի 21 հոդվածով նախատեսված հիմքերի հայտնաբերումն է, իրականացվում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Համապատասխան քաղաքացու հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրում նախատեսվում են՝

ա) իրեն վստահված պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները չտարածելու ուղղությամբ պետության առջև քաղաքացու պարտավորությունը.

բ) սույն օրենքի 23 հոդվածին համապատասխան, քաղաքացու իրավունքների ժամանակավոր սահմանափակումների կիրառման, ինչպես նաև որոշակի արտոնությունների հատկացման պայմանները.

գ) պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրական նորմերին քաղաքացու իրազեկ լինելը.

դ) կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները.

ե) պայմանագրի գործողության վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերը.

զ) պայմանագրի գործողության ժամկետը:

Աշխատանքային պայմանագրում կարող են նախատեսվել նաև այլ պայմաններ, որոնք կողմերն անհրաժեշտ կհամարեն: Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների գաղտնիության երեք աստիճաններին համապատասխան՝ սահմանվում են պետական և ծառայողական գաղտնիքի իրազեկ լինելու իրավունք տալու երեք ձևեր՝

ա) հատուկ կարևորության տեղեկություններին.

բ) հույժ գաղտնի տեղեկություններին.

գ) գաղտնի տեղեկություններին:

Գաղտնիության առավել բարձր աստիճանի տեղեկություններին իրազեկ լինելու իրավունքի առկայությունը հիմք է հանդիսանում գաղտնիության ավելի ցածր աստիճանի տեղեկություններին իրազեկ լինելու իրավունք ունենալու համար:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին քաղաքացիների, ինչպես նաև պաշտոնատար անձանց իրազեկ լինելու իրավունք տալու կարգը սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 21. Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու մերժման հիմքերը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունք քաղաքացուն չի տրվում, եթե՝

ա) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նա ճանաչվել է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ կամ առանձնապես վտանգավոր կրկնահանցագործ (ռեցիդիվիստ).

բ) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նա ունի դիտավորյալ կատարված ծանր հանցագործությունների համար դատվածություն կամ այդպիսի հանցագործություն կատարելու համար նրա նկատմամբ հարուցված է քրեական հետապնդում.

գ) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից հաստատվող ցանկի համաձայն՝ նա տառապում է այնպիսի հիվանդությամբ, որի առկայությունը խոչընդոտում է պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարելուն.

դ) նա ձևակերպում է փաստաթղթեր՝ այլ պետություն մշտական բնակության մեկնելու համար.

ե) ստուգողական միջոցառումների արդյունքում հայտնաբերվել է, որ նա կատարել է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգությանը սպառնացող գործողություններ.

զ) խուսափում է ստուգողական միջոցառումներից կամ ներկայացրել է ակնհայտ կեղծ տվյալներ:

Հոդված 22. Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունքի դադարեցման հիմքերը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին քաղաքացու իրազեկ լինելու իրավունքը կարող է դադարեցվել, եթե՝

ա) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով չեղյալ է հայտարարվել նրա հետ կնքված աշխատանքային պայմանագիրը:

բ) առաջացել է սույն օրենքի 21 հոդվածով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկը:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունքի դադարեցումը քաղաքացուն չի ազատում պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները չտարածելու վերաբերյալ ստանձնած պարտավորությունից:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունքի դադարեցման վերաբերյալ համապատասխան պետական մարմնի, ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության ղեկավարի որոշմանը համաձայն չլինելու դեպքում քաղաքացին իրավունք ունի գանգատարկել այդ որոշումը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 23. Իրավունքների ժամանակավոր սահմանափակումները

Սույն օրենքի 20 հոդվածին համապատասխան՝ պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունք ունեցող կամ նախկինում ունեցած քաղաքացիների իրավունքները կարող են ժամանակավորապես սահմանափակվել:

Սահմանափակումները կարող են վերաբերվել՝

ա) պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները տարածելու իրավունքին:

բ) պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող հայտնագործությունները և ստեղծագործություններն օգտագործելու իրավունքին:

Սույն հոդվածով նախատեսված սահմանափակումները կիրառվում են քաղաքացիներին պետական և ծառայողական գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունք տալու պահից, գործում են պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարելու ամբողջ ժամանակահատվածում, ընդհուպ մինչև, սույն օրենքին համապատասխան, նշված տեղեկությունների գաղտնազերծումը:

Հոդված 24. Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններին ծանոթանալը

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններին կարող են ծանոթանալ միայն այդպիսի գաղտնիքին իրազեկ լինելու իրավունք ունեցող քաղաքացիները՝ համապատասխան պետական մարմնի, ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության լիազորված պաշտոնատար անձի թույլտվությամբ:

Պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններին քաղաքացիների ծանոթանալու կարգը սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 25. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության միջգերատեսչական և գերատեսչական վերահսկողությունը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման նպատակով սահմանվում է միջգերատեսչական և գերատեսչական վերահսկողություն:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման միջգերատեսչական վերահսկողությունը հանրապետական գործադիր և տարածքային կառավարման մարմիններում, ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում իրականացնում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ազգային անվտանգության բնագավառը կառավարող պետական մարմինը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության գերատեսչական վերահսկողությունը, սույն օրենքին համապատասխան, իրականացնում են պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները տնօրինելու լիազորություններով օժտված հանրապետական գործադիր

մարմինները՝ կառավարության կողմից սահմանված կարգով: Նշված մարմինները պարտավոր են վերահսկել պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պաշտպանության արդյունավետությունը այդ տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարող՝ իրենց ենթակա բոլոր ձեռնարկություններում, հիմնարկներում և կազմակերպություններում:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովի և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմերում, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գերագույն դատարանում, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության դատական և դատախազական մարմիններում պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության ապահովման նկատմամբ վերահսկողությունը կազմակերպում են համապատասխանաբար Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահը, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահը, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչապետը, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գերագույն դատարանի նախագահը և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության համապատասխան մարմինների ղեկավարները:

Հոդված 26. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների ֆինանսավորումը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների ֆինանսավորումն իրականացնում են պետական մարմինները, բյուջետային ձեռնարկությունները, հիմնարկները և կազմակերպությունները, պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանության կառուցվածքային ստորաբաժանումները՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, իսկ, սույն օրենքին համապատասխան, պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների օգտագործմամբ աշխատանքներ կատարող ոչ պետական սուբյեկտները՝ իրենց միջոցների հաշվին:

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների անցկացման համար հատկացվող ֆինանսական միջոցների ծախսերի նկատմամբ վերահսկողությունը, իրենց իրավասության սահմաններում, իրականացնում են պետական մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների և կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից) ղեկավարները, ինչպես նաև այդ նպատակով հատուկ լիազորված՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների բնագավառը կառավարող պետական մարմնի ներկայացուցիչները: Եթե վերահսկողության իրականացումը կապված է պետական և ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններին ծանոթանալու հետ, ապա նշված անձինք պետք է ունենան համապատասխան գաղտնիության աստիճանի տեղեկություններին իրազեկ լինելու իրավունք:

Հոդված 27. Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվությունը

Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրության խախտման համար մեղավոր անձինք, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գործող օրենսդրությանը համապատասխան, կրում են քրեական, վարչական կամ կարգապահական պատասխանատվություն:

ԵԶՐԱՓՈՒԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹ

Հոդված 28. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Ա.ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

20 մայիսի 1999թ.
ք. Ստեփանակերտ
ՀՕ-58